

İstanbul,20.01.2004

5035 sayılı Kanunla Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerle ilgili 430 seri no'lu Tahsilat Genel Tebliği 15.01.2004 tarih ve 25347 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Uygulama ile ilgili açıklamalar içeren söz konusu tebliğ sirkülerimiz ekinde bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımızla,

A R K A N & A R K A N
YEMİNLİ MALİ MÜŐAVİRLİK
ANONİM ŐİRKETİ

TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ (SERİ NO:430)
(Resmi Gazete Tarih: 15.01.2004 Sayı:25347)

Bilindiği gibi, 02.01.2004 gün ve 25334 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5035 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla 21.07.1953 tarihli ve 6183(1) sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 40, 51, 103 ve 106 ncı maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

5035 sayılı Kanununla yapılan bu düzenlemelerin uygulanmasına ilişkin olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek görülmüştür.

I- 6183 SAYILI KANUNUN DEĞİŞEN MADDELERİ:

A- 40 ıncı Maddedeki Değişiklik:

6183 sayılı Kanunun "Ödeme şekli, makbuz" başlıklı 40 ıncı maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Maliye Bakanlığı, ödemenin özel ödeme şekilleri kullanılmak suretiyle yapılması zorunluluğunu getirmeye yetkilidir. Bu yetki; tahsil daireleri, amme alacağının türü, ödeme zamanı ve bulunduğu safhalar itibarıyla topluca veya ayrı ayrı kullanılabilir."

Bu yetkinin kullanımı ile ilgili açıklamalar bilahare duyurulacaktır.

B- 51 inci Maddedeki Değişiklik:

6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Madde 51- Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı yüzde dört oranında gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı günlük olarak hesap edilir.

Gecikme zammı bir milyon liradan az olamaz.

Gecikme zammı; 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre uygulanan vergi ziyai cezalarında bu madde uyarınca belirlenen oranda, mahkemeler tarafından verilen ve ceza mahiyetinde olan amme alacaklarında ise bu oranın yarısı ölçüsünde uygulanır. Bunların dışındaki ceza mahiyetinde olan amme alacaklarına gecikme zammı tatbik edilmez.

(1) 28.07.1953 tarihli ve 8469 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bakanlar Kurulu, gecikme zammı oranlarını aylar itibarıyla topluca veya her ay için ayrı ayrı, yüzde onuna kadar indirmeye, gecikme zammı oranı ile gecikme zammı asgari tutarını iki katına kadar artırmaya, ayrıca gecikme zammı oranını aylar itibarıyla farklı olarak belirlemeye ve gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatmaya yetkilidir."

Maddenin yeni haline ilişkin uygulamalar aşağıdaki açıklamalar doğrultusunda yapılacaktır.

1- Gecikme Zammının Hesaplanması:

Gecikme zammının hesaplanmasıyla ilgili çıkarılan 378(2), 381(3) ve 428(4) Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliğlerinde yapılan açıklamalar uygulanmaya devam edilecektir. Ancak, bu genel tebliğlerde ay kesirlerinin tam aya iblağ edilmesine (tamamlanmasına) dair açıklamalar 5035 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 02.01.2004 tarihi itibarıyla uygulamadan kalkmıştır.

Bu itibarla, vadesinde ödenmeyen amme alacaklarına vade tarihinden ödendiği/tahsil edildiği tarihe kadar geçecek süre için uygulanacak gecikme zammı tam aylar için aylık esasa; ay kesirleri için ise günlük esasa göre hesaplanacaktır. Bu hesaplamalarda ödeme tarihinin süreye dahil edilmesi, vade tarihinin ise süreye dahil edilmemesi gerekmektedir.

a- Aylık Esasa Göre Gecikme Zammının Hesaplanması:

Kanuni süresinde ödenmeyen amme alacaklarına ilişkin gecikme zammının hesaplanmasında tam aylar için, eskiden olduğu gibi [(aylık gecikme zammı oranı) x (ay sayısı) x (gecikme zammı uygulanacak tutar)]= aylık gecikme zammı tutarı] formülü kullanılacaktır.

b- Günlük Esasa göre Gecikme Zammının Hesaplanması:

Ay kesirleri için gecikme zammı, 5035 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 02.01.2004 tarihinden itibaren günlük esasa göre hesaplanacaktır.

i) Günlük Gecikme Zammı Oranının Belirlenmesi:

Günlük esasa göre gecikme zammı oranının belirlenmesinde aşağıdaki hususlara uyulacaktır.

- 1 ay 30 gün olarak dikkate alınacaktır.
- Günlük gecikme zammı oranı (geçerli aylık oran/30) formülüyle bulunacaktır.
- Bulunan bu katsayının virgülden sonraki ilk 6 hanesi hesaplamalarda kullanılacaktır.
- Katsayının virgülden sonraki yedinci veya devam eden hanelerinde bir sayı bulunması halinde 6. hane bir üst sayıya tamamlanacaktır.
- Katsayının virgülden sonraki yedinci veya devam eden hanelerinde bir sayı yok ise 6. hane değiştirilmeyecektir.

(2) 26.12.991 tarihli ve 21093 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(3) 07.01.1994 tarihli ve 21811 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(4) 15.05.2003 tarihli ve 25109 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Örnek 1- Aylık gecikme zammı oranı %4 olduğunda, yukarıdaki formüle göre günlük gecikme zammı oranı $[(4/100)/30 =]$ 0,001333 3 333 olarak bulunmaktadır.

Ancak bu örnekte, virgülden sonraki yedinci hanede bir sayı (3 sayısı) bulunduğundan altıncı hanedeki (3) sayısı (4) sayısına tamamlanarak günlük gecikme zammı oranı 0,001334 olarak dikkate alınacaktır.

ii) Günlük Gecikme Zammı Tutarının Hesaplama Formülü:

Günlük esasa göre gecikme zammının hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılacaktır.

(günlük gecikme zammı oranı) x (gün sayısı) x (gecikme zammı uygulanacak tutar) =
ay kesri için (günlük) gecikme zammı tutarı

Örnek 2- Terme vergi dairesi müdürlüğü mükelleflerinden (Z), 10 milyar TL tutarlı ve 30.09.2003 vadeli gelir vergisi 3 üncü taksidini ve buna ilişkin gecikme zammını 05.03.2004 tarihinde ödediği taktirde,

Gecikme Zammı,

01.10.2003-31.10.2003 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%7 oranında) aylık esasa göre,

01.11.2003-30.11.2003 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%7 oranında) aylık esasa göre,

01.12.2003-31.12.2003 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%4 oranında) aylık esasa göre,

01.01.2004-31.01.2004 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%4 oranında) aylık esasa göre,

01.02.2004-29.02.2004 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%4 oranında) aylık esasa göre,

01.03.2004 -05.03.2004 tarihleri arasındaki 5 günlük süre için ise günlük esasa göre,

hesaplanacaktır.

Borcun 5 tam aylık süre için gecikme zammı tutarı = $(\%7+\%7+\%4+\%4+\%4) \times 10.000.000.000$
= $\%26 \times 10.000.000.000$
= 2.600.000.000.- TL

Bu borcun 01.03.2004-05.03.2004 tarihleri arasındaki 5 günlük ay kesri için gecikme zammı tutarı ise aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Günlük gecikme zammı oranı: $(4/100/30)=0.0001333 \ 3 \ 333 \Rightarrow 0,001334$

(günlük gecikme zammı oranı)x(gün sayısı)x(gecikme zammı uygulanacak tutar)=
= $(0,001334) \times 5 \times 10.000.000.000$
= 66.700.000.- TL

Böylece mükellef (Z)'den 10.000.000.000.-TL. gelir vergisi 3 üncü taksit borcunun yanında ayrıca $(2.600.000.000+66.700.000=)$ 2.666.700.000.- TL. gecikme zammı tutarının da tahsil edilmesi gerekmektedir.

Örnek 3- Kırıkkale Kaletpe Vergi Dairesi mükelleflerinden (Y), 25.12.2003 vadeli ve 2 milyar TL tutarındaki Katma Değer Vergisi borcunu 08.01.2004 tarihinde ödemek üzere vergi dairesine başvurmuştur.

Bunun üzerine, Vergi Dairesi Mükellef (Y)'den bu borcu ile birlikte 26.12.2003-08.01.2004 tarihleri arasındaki süre için aşağıdaki şekilde gecikme zammını da hesaplayarak tahsil edecektir.

26.12.2003-08.01.2004 tarihleri arasındaki toplam 14 günlük ay kesri için gecikme zammı günlük esasa göre hesaplanması gerektiğinden, bu mükelleften;

(günlük gecikme zammı oranı) x (gün sayısı) x (gecikme zammının hesaplanacağı tutar) =
 $0,001334 \times (14 \text{ gün}) \times 2.000.000.000 = 37.352.000.-\text{TL}$ tutarında gecikme zammı tahsil edilmesi gerekmektedir.

Örnek 4- Ankara ili Veraset ve Harçlar Vergi Dairesi mükelleflerinden (S), 30.11.2003 vadeli 5 milyar TL tutarlı Veraset ve İntikal Vergisi 2 nci taksidini 15.01.2004 tarihinde ödemek üzere vergi dairesine başvurmuştur.

Mükellefin vadesinde ödemediği bu vergi borcu için ayrıca 01.12.2003-15.01.2004 tarihleri arasındaki süre için gecikme zammı hesaplanması gerekmektedir.

Buna göre, hesaplanacak gecikme zammı tutarı,

01.12.2003-31.12.2003 tarihleri arasındaki 1 aylık süre için aylık esasa göre $(\%4 \times 5.000.000.000=)$ 200.000.000.-TL ve

01.01.2004-15.01.2004 tarihleri arasındaki 15 günlük süre için günlük esasa göre

$(0,001334 \times 15 \times 5.000.000.000=)$ 100.050.000.-TL,

olmak üzere toplam 300.050.000.-TL olacaktır.

Bu itibarla, mükellef (S) 5 milyar TL tutarındaki vergi borcuyla birlikte 300.050.000.-TL tutarında gecikme zammını da ödemek zorundadır.

Örnek 5- Hocapaşa Vergi Dairesi mükelleflerinden (N), 30.01.2004 vadeli borcunu 02.03.2004 tarihinde gecikme zammıyla birlikte öderse, mükellefin bu borcu için hesaplanacak gecikme zammına ilişkin süreler aşağıdaki şekilde olacaktır.

- 31.01.2004-29.02.2004 tarihleri arasındaki 1 aylık süre için aylık esasa göre,
- 01.03.2004-02.03.2004 tarihleri arasındaki 2 günlük süre için günlük esasa göre gecikme zammı hesaplanacaktır.

iii) 30 Günlük Ay Kesirlerinde Gecikme Zammının Hesaplanması:

Ay kesrinin 30 gün olduğu hallerde, bu ay kesri tam ay olarak dikkate alınarak gecikme zammı aylık esasa göre hesaplanacaktır.

Örnek 6- 31.12.2003 vadeli ve 1 milyar lira tutarlı bir borcun 30.01.2004 tarihinde ödenmesi halinde, gecikme zammı günlük esasa göre hesaplanması gerektiği halde 30 günlük bu ay kesrinin tam ay olarak dikkate alınması ve aylık esasa göre gecikme zammının hesaplanması gerekmektedir.

Buna göre, ay kesrinin 30 gün olduğu hallerde bu süre tam ay gibi kabul edilerek hesaplama aylık esasa göre yapılacaktır.

Örnek 7- Anamur Vergi Dairesi mükelleflerinden (Y), 30.04.2004 vadeli 5 milyar TL tutarlı Kurumlar Vergisi borcunu;

- a) 31.05.2004 tarihinde ödemesi,
- b) 30.05.2004 tarihinde ödemesi,

hallerinde bu borç için aşağıdaki şekilde gecikme zammı hesaplanacaktır.

- a) 01.05.2004-31.05.2004 tarihleri arasındaki 1 aylık süre için aylık esasa göre gecikme zammı hesaplanması gerekmektedir.

Bu durumda gecikme zammı tutarı $[(\% 4) \times (1) \times (5.000.000.000)] = 200.000.000$ TL olacaktır.

- b) 01.05.2004-30.05.2004 tarihleri arasındaki 30 günlük süre için günlük esasa göre gecikme zammının hesaplanması gerektiği halde, ay kesrinin 30 gün olması nedeniyle bu sürenin de 1 ay olarak dikkate alınması ve aylık esasa göre gecikme zammının hesaplanması gerekmektedir.

Bu durumda gecikme zammı $[(\% 4) \times (1) \times (5.000.000.000)] = 200.000.000$ TL olacaktır.

2- Asgari Gecikme Zammı Tutarı:

5035 sayılı Kanunla değişik 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesinin ikinci fıkrasıyla gecikme zammı asgari tutarı bir milyon lira olarak belirlenmiştir.

Buna göre, 5035 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 02.01.2004 tarihi itibarıyla ödenmemiş olan amme alacaklarına tahsil edildikleri tarih itibarıyla uygulanacak gecikme zammının bir milyon liradan az olması halinde, bu alacaklar için asgari bir milyon lira gecikme zammı uygulanacaktır.

Örnek 8-25.11.2003 vadeli 10.000.000.-TL tutarlı damga vergisinin 25.01.2004 tarihinde ödenmesi halinde gecikme zammı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Gecikme zammının hesaplanması gereken 26.11.2003-25.01.2004 tarihleri arasındaki iki ay için, aylık % 4 oranında olmak üzere, % 8 oranında tatbik edilen gecikme zammı $(\% 8 \times 10.000.000) = 800.000$.-TL olacaktır.

Ancak, anılan Kanun hükmü ile gecikme zammı asgari tutarı 1.000.000.-TL olarak tespit edildiğinden, 10.000.000.-TL vergi aslı ile birlikte 1.000.000.-TL tutarında gecikme zammı tahsil edilmesi gerekmektedir.

C- 103'üncü Maddedeki Değişiklik:

6183 sayılı Kanunun "Zaman aşımının kesilmesi" başlıklı 103 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasına (10) Numaralı Bentten Sonra Gelmek Üzere Aşağıdaki (11) Numaralı Bent Eklenmiştir.

"11. Amme alacağının özel kanunlara göre ödenmek üzere müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına bağlanması."

Getirilen bu düzenleme ile amme alacağının özel kanunlara göre ödenmesi için müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına bağlanması da tahsil zaman aşımını kesen nedenler arasında sayılmıştır.

5035 sayılı Kanununun 5 inci maddesi ile getirilen bu hüküm, 31.12.2003 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girdiğinden, 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu çerçevesinde borçlarını ödemek üzere müracaatta bulunan mükellefler hakkında da bu hükmün uygulanacağı tabiidir.

II- 6183 SAYILI KANUNDA YAPILAN İBARE DEĞİŞİKLİĞİ:

5035 sayılı Kanununun 48 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun "Tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin" başlıklı 106 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "500.000 liraya kadar (500.000 lira dahil)" ibaresi "5.000.000 liraya kadar (5.000.000 lira dahil)" şeklinde değiştirilmiştir.

Getirilen bu düzenlemeyle; yapılacak takip sonunda tahsili imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşılan amme alacaklarının, terkine yetkili olanlar tarafından tahsil zamanaşımı süresi beklenilmeksizin, terkinlerine ilişkin kanunda yer verilmiş olan 500.000 TL'lik 5.000.000. TL'ye yükseltilmiştir.
Tebliğ olunur